

Lärarmaterial Ett Drömspel av August Strindberg

Inspirationsmaterialet bygger på en föreläsning av professor Anne-Charlotte Harvey, som hölls på lärarträffen på Västmanlands Teater 14 augusti 2012.

Lärarmaterialet innehåller förslag på övningar och uppgifter som du som lärare kan använda för att entusiasmera, provocera och utmana dina elever. Målet med övningarna är att involvera eleverna, så att de kan skapa egna relationer till Strindberg och *Ett Drömspel*.

Materialet innehåller mycket olika nivåer på övningar. Plocka ur de som du tror kan passa just dina elever.

Inför teaterbesöket

Vi är alla olika och lär oss på olika sätt. Följande förberedande övningar går väl att anpassa till individen.

Övning:

Skriv en sammanfattning av Ett Drömspel

Ge eleverna i uppgift att skriva ett sammandrag av handlingen i *Ett Drömspel*, för en gymnasieklass som inte har läst pjäsen. Deras uppgift är att presentera pjäsen så att de som inte läst den blir riktigt intresserade och vill gå och se den på teatern.

Övning:

Läs pjäsen och förmedla känslan

Sortera scenerna och ge dem namn. Dela in klassen i grupper, tre i varje grupp. Låt eleverna välja en scen var att arbeta med. Alla grupper har olika scener.

Låt varje grupp välja en grundfärg och ett musiktema för sin scen. Förmedla känslan genom att exempelvis låta eleverna samla tygprover som uttrycker innehållet i scenen. Kanske vill de hellre designa en valfri kostym eller det växande slottet i slutscenen? Under presentationen presenterar alla grupper sina scener i pjäsens följd. Passar för helklass. Dela in klassen i grupper om tre.

Övning:

Skapa en scenbild

Ett Drömspel skrevs 1901. Strindberg hade egna förslag till scenografi, som bland annat inkluderade en prosceniebåge av jättevallmo. Fråga eleverna om varför de tror att han valde vallmo. Vilka emblem kan man använda idag för att summera och symbolisera scenerna? Välj sju scener att ta fram emblem för.

Övning:

Den saknade scenen

1. Improvisera en scen om exempelvis karaktären Fula Edith och hennes mamma, alldeles före dansen i Fagervik när Edith håller på att kamma sitt hår. Mamman vill hjälpa till, medan Edith vill bli lämnad i fred. Låt två elever spela och den tredje skriva ner scenen/improvisationen. Det behöver inte vara två flickor som spelar rollerna. Passar en grupp på tre elever.

2. Improvisera en scen om samtalet mellan karaktären Agnes och Indra, när Agnes precis har kommit tillbaka till himlen. Vad berättar Agnes om livet på jorden? Vad framför hon till Indra å människornas vägnar? Passar en grupp på två till tre elever.

Komponera ett soundtrack

Lyssna på Harriet Bosse som läser "Vågornas sång", eller Lidholms opera eller Gunnar Edanders versioner av samma text. Låt sedan eleverna komponera en sång med den texten och framföra den. Passar en grupp på två elever.

Tolka och presentera

Låt eleverna presentera scenen i Advokatens rum. De kan framföra den som en läsning eller – om de fått tid att repetera den – som en spelad scen. Ge elever uppgifter som regi, dramaturgi och skådespeleri. När scenen lästs eller spelats upp för hela klassen kan ni diskutera bilden av äktenskapet. Passar en grupp fyra elever.

Tematisera tillsammans

Spänn upp ett långt och brett papper på väggen. Låt sedan alla i klassen skriva, rita eller måla de ord och bilder som de tycker är viktiga teman i dramat. Det spelar ingen roll om någon redan ritat t ex en "fyrväppling" (hålen skurna i skåpet som återkommer i flera scener), det går bra att flera väljer samma motiv. Vissa begrepp som "kluvenhet" eller "plikt" kan skrivas eller symboliseras på något sätt. Passar att alla i en klass gör.

Obs! Upprepa gärna övningen efter att ha sett föreställningen och jämför resultaten.

Skriv en filmscen

Välj en scen med filmpotential och skriv ett manus för den. Filma gärna om tid finns och visa upp. Diskutera teatern kontra filmens möjligheter och begränsningar.

Förslag på scen: Fula Edith, Skolscenen i Fagervik

Musikduell

I sina scenanvisningar skriver Strindberg om en vals och ett stycke av Bach, som "slåss" ljudmässigt. Strindberg själv älskade Bach och hatade modern dansmusik. Låt eleverna välja två moderna musikstycken som kontrasterar totalt med varandra och låt dem "slåss". Låt eleverna sedan fundera över hur dessa "slagsmål" kan användas på scenen. Passar en eller två grupper om två elever var.

Diskutera

Förslag på frågor att diskutera

Vem är drömmaren?

Skulle någon kändis kunna illustrera drömmaren?

Vem skulle kunna vara drömmaren och i sådana fall hur skulle pjäsen kunna ses?

Bränn upp dina sorger

Låt eleverna improvisera sjalscenen (teaterkorridoren där Portvakterskan sitter och samlar in människornas sorger i sin sjal) med nutidsinnehåll: Alla får skriva ner en sorg de bär på eller känner till. Låt dem sedan vika ihop papperet och tejpa det på en stor vit pappersduk (som portvakterskan har på sig). Sedan bränner man pappersduken rituellt på lagligt sätt. Passar en hel klass.

Ett Drömspel med en drömbudget

Låt eleverna fantisera att de är produktionschefer, har en obegränsad budget och tillgång till den allra senaste tekniken samt elektroniken från OS i London 2012. Låt dem sedan presentera för regissören vad de skulle erbjuda för tekniska möjligheter för *Ett Drömspel*. Passar en hel klass.

Efter besöket

Samtal med skådespelare och regissör

Be teatern hålla i ett kortare samtal direkt efter föreställningen. Västmanlands Teater håller gärna i eftersamtal. Fråga i god tid, att teatern hinner förbereda sig. Passar hela klassen.

Andra sätt *Ett Drömspel* har iscensatts

Se andra versioner, t ex Lidholms opera eller Bergmans film från 1963. Passar hela klassen.

Vem trivs i skolan?

Låt eleverna spela Skolscenen i Fagervik och diskutera sedan hur de tror att skolan var på Strindbergs tid. Baserad på hela pjäsen (inte bara Skolscenen), fråga eleverna om vilka de tror trivdes i 1800-talets skola och vem den var till för? Lärarna? Dekanerna? Pojkarna? Vad lärde man sig i skolan? Passar hela klassen.

Recensera *Ett Drömspel*

Låt eleverna skriva en essä om eller recension av teaterbesöket, uppsättningen, och hela upplevelsen. Passar hela klassen.

Hjälp Poeten beskriva sina känslor

Låt eleverna skriva det brev som Poeten ger Agnes för vidare befordran till Indra. Läs upp, eller välj att hålla det hemligt. Passar en hel klass.

Debattera Strindbergs synsätt på människorna

Dela in klassen i två grupper och ordna en debatt: för och emot, med temat/frågan: "Är det synd om människorna?" Skriv ner alla argument och tankar. Passar en hel klass.

Gör det omöjliga

Låt eleverna tänka efter vilket ögonblick i föreställningen som gjorde stort intryck på ett sätt som de har svårt att uttrycka! Uppmana dem sedan att försöka beskriva det. Passar hela klassen.

Övningar av Anne-Charlotte Hanes Harvey © 2012